

editörden

BURÇAK GÜVEN

Para Kazanamayan İyi Mühendis, Ressam ve Yatırımcı Olamaz!

Hayatınızın en önemli iş görüşmesinde size şu sorunun sorulduğunu hayal edin: Şöhretli ve zenginlik olmak istiyor musun? Bunlar Kim 500 Milyon İster yarışmasında ya da bir filmin başrolü için deneme çekimine girdiğinizde karşınıza çıksa pek şaşırılmayabilirsiniz belki ama dünyanın en önemli üniversitelerinden biri olan MIT'yi bitirip doktora sonrası çalışmalarınız için Harvard'da girmeye çalıştığınız mülakatta gelse oldukça şaşırtıcı olabilir sanırım. Soru şaşırtıcı olsa da asıl haber kimin sorduğu bence. Kurduğu şirketlerin büyüklüğünün 20 milyar doları aşması yetmezmiş gibi akademik yayınlarıyla da dünyanın en çok atıf alan kimya profesörü, Harvard Kimya ve Kimyasal Biyoloji Bölüm Başkanı Profesör George M. Whitesides'ın, sabahın yedi buçuğundaki mülakatta 7 aylık halime aday Özge Akbulut'a bunları sorması ortalığı epey dağıtmış olmalı.

Akbulut o an ne hissettiğini tahmin zor olsa da, hayata bakışını kökten değiştirdiği kesin. Bugün Sabancı Üniversitesi Malzeme ve Nano Mühendislik Bölümü'nden ve sağlık teknolojileri girişimi Surgitate kurucusu Akbulut, otomotiv sektörüne üretim yapan bir fabrikada sentetik kadın memesi ve insan derisi modelleri üretirken bir yandan da havalimanı, otoban inşaatlarında kullanılan çimentonun içinde katılarak çabuk donmasını engelleyen bir kimyasal geliştirmesiyle dünya devlerini peşinden koşturuyor.

36 yaşında bir anne, bilim kadını, mucit ve girişimci iş insanı olarak tüm bunları becermesinin arkasında ise hiç kuşkusuz 'büyük resme, büyük bakış' atabiliyor olması var. Kendisine mülakatta sorulan "şöhret olmak ve zenginlik yaratmak istiyor musun" sorusunun altındaki mantığı iyi kavradığı için artık konuya farklı bakıyor: "Bir şeyi düşük maliyetle nasıl çözebiliriz diye düşünürüm. İnsanların bilimin çıktısına erişimi olmalı. Çok pahalı çıktılar sadece zenginler içindir. Bilim kapsayıcı olmalı. Ayrıca bize verilen araştırma fonları insanların ceplerinden çıkan vergiler..."

Bu bilinçle de artık düsturu "zenginlik yaratmak istemezsen, başarılı olmazsın" olmuş.

Bu yüzden de üzerinde çalıştığı her şeyin önemli bir problemi çözmesi, para ya da iş yaratmasına dikkat ediyor. Ve para "kazandıramıyorsan iyi mühendis değilsindir" önermesine içtenlikle inanıyor. Parayı başarının parametresi olarak tanımlıyor...

Para elbette ki başarının tek ölçütü değil ama kesinlikle vazgeçilmez ve çok önemli bir parametre. Konumuzun bilim mi, ticaret mi, iş dünyası mı, sanat mı, tıp mı olduğu ise bu önermenin geçerli olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Ne kadar ettiği, ne kazandırdığı/kaybettirdiği, ne kadara mal olduğu, bir mal/hizmet/eserin ederi, piyasa değeri, kaçta satılabileceği, ne kadar edeceği gibi soruların cevapları, bir şeyin ölçülenmesinde son derece önemli. Bu artık tartışmasız biçimde bilim için de geçerli sanat için de...

Bu nedenle ve tam da bu bakış açısıyla bu ay FORBES'da üç önemli dosya var. Birincisi Özge Akbulut'un aralarında bulunduğu ve icatlarıyla 'spin-off' dediğimiz türde işler yaratarak global ölçekte potansiyel yakalayan şirketlerin kurucuları olan bilim insanlarının hikayelerini okuyacağımız kapak dosyamız. İkincisi, bu yıl beşinci kez yayınlamakta olduğumuz ve Türk resim piyasasının Türkiye'deki en kapsamlı ve derin piyasa analizini bulacağımız FORBES Sanat Raporumuz... Üçüncü olarak da tüm yatırım fonlarının yıllık, beş yıllık ve 10 yıllık performanslarının değerlendirmesinin bir arada görebileceğiniz 2018 Fon Raporu'muzdaki ana temayı ve FORBES bakış açısını bir kez daha vurgulamak istedim...

Burçak Güven